

Trontale

Taler

Christian Frederik

Dato

11 april 1814

Sted

Eidsvoll

Omstendigheter

Åpning av riksforsamlingens forhandlinger

- 1 Normænd! Helligt er det Kald der samler Eder ved Fædrelandet's Altar. Det
Norske Folks Hu staaer til Eder, dets udvalgte Mænd, at I ville vide, med
Viisdom og Samdrægtighed, at grundlægge den Statsforfatning, af hvilken
nærværende og tilkommende Slægter kunne vente Held, Orden og Velstand
5 inden Riget.

- Den viseste Regjeringsform er udentvivl den, som, sikrende Borgerfrihed og
Lovens Hellighed, giver den udøvende Magt Myndighed til at udrette alt Godt
og til at haandhæve Lovene; men I skulle ikke kunne give Norge en
10 Regjeringsform der svarer til Folkets Forventning, uden ved samdrægtigen at
ville virke til eet og samme Maal: Folkets Lyksalighed, Banlyser enhver Tvivl,
Frygt eller Mistanke fra Eders Barm naar det gjelder om, at bestemme Norges
Grundforfatning; ethvert Medlem af denne Forsamling vise sig som trofast,
retsindig Normand, og i det han ytrer sin Overbeviisning, tænke han tillige paa
15 de Medborgeres Stemning i hvis Navn han taler.

- Skulde nogen fortælle Eder, at Norge ikke kan bestaae som en selvstændig Stat,
da lue Kierlighed til Fædrelandet dobbelt høyt i Eders Bryst; da mindes hine
Oldinge, hine kraftfulde unge Mænd, der bøde Eder Held til det Hverv I gik
20 hen at rygte; hine sagde: vanslægter ei fra Fædrene; og disse: stoler paa den Kraft
der hviler i vor Arm, som i vor Villie. - Er det Norske Folk da ikke mere sine
Fædre ligt? skulde Sønnerne ei ligesaagodt som de kunne forsvare deres Fiede?
Ere vi ei vante til Savn? og kan noget Savn lignedes ved Frihedens? Staaer det ei i
Folkets Magt, at indrette sin Regjeringsforfatning efter Statens Tarv og de
25 Midler den besidder i sit Skiød? - Norge har ingensinde forlangt, at Danmark
skulde afholde dets Statsudgifter! i fredelige Dage har dette Rige givet Overskud
af Indtægter i Statskassen; og skulde Sverrig ønske Forening med Norge for at

forsørge det norske Folk med Almisser? - hvortil lede endeligen disse bange

30 Tvivl? kun til frivillig Underkastelse. I Sandhed, hvad var et Folk vel værd, som frygtagtigen opofrede sin Selvstændighed og sin Ære? kun de Slavelænker som fra Evigheden vare beredede for samme!

Dog Held os! vi ere ej vanslægtede! med høy Følelse af egen Værd har det hele

35 Folk, i Herrens Templer aflagt den høytidelige Eed, at hævde Norges Selvstændighed; denne Eed skulle I besegle, trofaste Normænd, ved at grundlægge den Regieringsform under hvilken I ville leve, og som I ville forsvare mod hvert Forsøg paa at kuldkastrere den. -

40 Mistvivler ei om, at I jo besidde Kraft til, selv i Modgang, at haandhæve den; og mistvivler ei heller om, at en retfærdig Gud beskytter et frit og ubetvunget Folks Anstrængelser. - Herren er mit Haab og min Tillid!

Jeg har anseet det for min første Pligt, som dette Lands Regent, at kundgiøre

45 Nationens fredelige Forhold til andre Magter, og indtil denne Dag er ingen ny Fiendlighed af nogen Magt udøvet imod Norge. -

Jeg har tilskrevet alle de Fyrster hvis Venskab er væsentlig for Norge, og af hvis Retsindighed man kunde haabe Bistand ved en saa retfærdig Sag saasnart

50 Omstændighederne tillade dem at yttre deres Sindelag til vores Fordeel, - Rigets afsondrede Beliggenhed, har endnu tilbageholdt disses Svar, men imidlertid er det engelske Flag igjen seet, og med Glæde modtaget i norske Havne. De Svenskes Konge har jeg tilskrevet saaledes som det skal blive forelagt Rigsforsamlingen; men denne Monark har sendt min velmeente Skrivelse
55 uaabnet tilbage. -

O! gid den Konge der siger sig, at ville være det Norske Folks Fader, ogsaa vilde ære dets Rettigheder, og skænke Norden Fred og lykkelige Dage; vi ønske jo kun, at leve uafhængig i god Forstaaelse med et i sig selv agtværdigt Nabofolk. -

60

Jeg skulde ansee det for en kier Pligt, hvis jeg udførligere, med nogenslags Sandsynlighed eller Vished, kunde skildre Norges politiske Stilling; men ingen formaaer at forudsee de Begivenheder eller Omveltninger, som Europa i det hele, eller enkelte Stater kunne være underkastede, forinden den almindelige

65 Fred giengiver Roe, og kalder Lyksalighed og Velstand tilbage. - Held imidlertid det Folk som, uagtet Trængsler, og mangehaande Gienvordigheder, med

70 urykkelig Troskab, først mod sin Konge, og siden mod sine egne Rettigheder og sit Nationalværd, bestaaer den gode Strid indtil blidere Dage oprinde. Europa skal ikke nægte det sin Høragtelse og Beundring, og kommende Slægter skulle velsigne dets Minde.

Ja! Held Norge!

75 Jeg indbyder Rigsforsamlingen til, at vælge sig en President som kunde omvexle ugentligen, saavel som en bestandig Sekretair, og, til at udarbeide Forslaget til Constitutionen, vil det findes fornødent, at udvælge en Committée bestaaende af Medlemmer fra de forskjellige Stifter.

80 Regjeringsraadet skal være beredt, at forelægge de Oplysninger om Rigets Resourcer som have været muelige at forskaffe i saa kort en Tid, men saasom Tidsomstændighederne forhindre den i sig selv vidtløftige Opgiørelse af gjensidige Fordringer med Kongeriget Danmark, og Rigets Indtægter og Udgivter desuden ei lade sig bestemme efter et Krigsaar som det afvigte,
85 ligesaalidet som ubetinget efter fordums Fredsaar, saa vil ei heller noget fuldstændigt Budget for Aaret 1814 kunne forelægges Rigsforsamlingen; jeg ønsker derimod, at det, efter Constitutionens Bestemmelse, maatte overveies, om ikke Tilforordnede af Rigsforsamlingen kunne, tilligemed Regjeringsraadets 1ste Departement, udarbeide Rigets finansielle Etat, og Forslag til nye og
90 nødvendige Hielpkilder for Finantserne.

Den til Næringsveienes Oplivelse saa uundværlige Laaneindretning som under 5te Januar d: A: blev antaget af Sammes Constituentere er hidtil standset i sin Virksomhed, fordi de senere indtrufne Omstændigheder have gjort dens
95 Forening med en national Bank ønskelig, hvis Plan ligeledes skal forelægges Rigsforsamlingen til Bedømmelse. Overhovedet venter jeg med Fortrøstning al den Bistand af Rigsforsamlingen som Kiendskab til Land og Folk, og som varm Følelse for Norges Vel vil indgive hvert dens Medlem. -

100 Mine Hensigter kiendes af alle; i redelig Villie skal ingen overgaae mig, og min bedste Løn skal til alle Tider være Folkets Kierlighed, og de Retskafnes Høragtelse.

Kilde

Riksforsamlingens forhandlinger. Kristiania 1914-18, bd. 1, s. 1-4.

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/trontale-25>

110

115

120

125

130

135

140